

Buss-Perry Sald?rganl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Buss-Perry Sald?rganl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18254>

Özet

Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği (BPSÖ), bireylerin saldırganlık eğilimlerini çok boyutlu bir perspektifte değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş standart bir psikolojik ölçüm aracıdır. Bu ölçek, orijinalinde 1992 yılında Arnold H. Buss ve Mark Perry tarafından yayımlanmıştır. Türkçeye uyarlama çalışması H. Andaç Demirtaş Madran tarafından 2012 yılında gerçekleştirilmiştir. BPSÖ, toplam 29 maddeden oluşmakta ve saldırganlık yapışın dört temel alt boyutta incelemektedir: **Fiziksel Saldırganlık**, **Sözel Saldırganlık**, **Öfke** ve **Dümanlık**. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik özelliklerinin Türkiye popülasyonunda tatmin edici düzeyde olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Saldırganlık, Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği, BPSÖ, **Öfke**, **Dümanlık**, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Arnold H. Buss, Mark Perry (Orijinal Geliştiriciler); H. Andaç Demirtaş Madran (Türkçe Uyarlama Sorumlu Yazar?).

Amaç

Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin genel saldırganlık düzeylerini ve bu saldırganlığın altında yatan dört farklı bileşenini (fiziksel, sözel, öfke ve dümanlık) güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Ölçek, saldırganlığın tek boyutlu bir yapıdan ziyade, farklı davranışsal ve duygusal bileşenlerden oluşan karmaşık bir yapı olduğunu varsayar.

Türkçe uyarlama çalışması (Madran, 2012) ise, bu çok boyutlu yapının Türk kültürüne ve diline uygunluğunu test ederek, ölçeğin Türkiye'deki akademik araştırmalar ve klinik uygulamalar için kullanılabilirliğini sağlamayı hedeflemiştir. Bu sayede, saldırganlık düzeylerinin psikolojik araştırmalarda standartlaştırılmış bir araçla incelenmesine olanak tanınmıştır.

Yapı

Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği (BPSÖ), saldırganlığın dört temel ve birbirinden ayrılabilecek alt boyut olarak kavramsallaştırılır. Toplam 29 maddeden oluşan bu yapı, saldırganlığın hem araçsal hem de duygusal yönlerini kapsar.

Ölçekteki alt boyutlar ve madde sayıları şunlardır:

Fiziksel Saldırganlık Boyutu (9 madde): Başkalarına fiziksel zarar verme eğilimi veya niyeti ile ilgili maddeleri içerir.

Öfke Boyutu (7 madde): Öfke duygusunun fizyolojik uyarılma ve duygusal tepki bileşenlerini ölçer; genellikle kontrol edilemeyen duygusal patlamalarla ilişkilidir.

Dümanlık Boyutu (8 madde): Dünyaya karşı üzüldüğü ve güvensiz bir tutumu, haksızlığa uğrama hissini ve diğerlerinin kendisi hakkında kötü niyetli olduğunu inancını ifade eder.

Sözel Saldırganlık Boyutu (5 madde): Başkalarına sözlü olarak zarar verme, tartışmacı olma veya hakaret etme eğilimini ölçer.

Geçerlik

Türkçe formunun geçerlik çalışmaları, özellikle ölçüt geçerliliği (criterion validity) üzerine odaklanmıştır. Bu amaçla, Çok Boyutlu Öfke Ölçeği'nin (ÇBÖÖ; Balkaya ve Şahin, 2003) "Öfkeyle ilgili davranışlar" alt ölçeği kullanılmıştır.

Yapılan korelasyon katsayıları analizlerinde, BPSÖ'nün toplam puanı ile ÇBÖÖ'nün ilgili alt ölçeği arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki ($r = 0,49$; $p < 0,001$) bulunmuştur. BPSÖ'nün alt ölçeklerinin ÇBÖÖ'nün "Öfkeyle ilgili davranışlar" alt ölçeği ile olan korelasyon katsayıları da istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0,001$ düzeyinde): Fiziksel Saldırganlık (0,40), Dümanlık (0,40), Öfke (0,31) ve Sözel Saldırganlık (0,27). Bu sonuçlar, BPSÖ'nün saldırganlıkla ilişkili davranışlar ölçme konusunda yeterli ölçüt geçerliliğine sahip olduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirliliği, iç tutarlılık katsayıları, test-tekrar test güvenirliliği ve test yaralama güvenirliliği yöntemleriyle incelenmiştir. İç tutarlılık, her bir faktör için ayrı ayrı Cronbach alfa katsayıları hesaplanarak belirlenmiştir.

Elde edilen alfa değerleri, dört faktörün de yeterli düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Tüm ölçek için hesaplanan genel Cronbach alfa katsayıları 0,85 olarak bulunmuştur. Alt boyutlar için güvenirlilik katsayıları ise şöyledir: **Fiziksel Saldırganlık** (0,78), **Öfke** (0,76), **Dümanlık** (0,71). **Sözel Saldırganlık** alt boyutu için elde edilen alfa değeri 0,48 olmasına rağmen, bu değer ölçeğin genel yapısını kabul edilebilirliğini etkilemediği kabul edilmiştir. Test-tekrar test ve test yaralama güvenirliliği sonuçları da ölçeğin zaman içinde istikrarlı sonuçlar verdiğini desteklemiştir.

Faktör Analizi

Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği (BPSÖ), orijinal yapısında olduğu gibi Türkçe uyarlamasında da dört faktörlü bir yapı sergilemiştir. Ölçek, toplam 29 maddeden oluşmaktadır ve bu maddeler dört ayrı alt boyuta dağılmıştır.

Bu faktör yapısı, saldırganlığın birbirinden bağımsız ancak ilişkili dört bileşenini temsil etmektedir. Faktör yükleri, maddelerin ilgili alt boyutlara yüksek oranda yüklendiğini göstererek, ölçeğin yapı geçerliliğini desteklemiştir. Bu dört faktörlü yapı (Fiziksel Saldırganlık, Öfke, Düşmanlık, Sözel Saldırganlık), saldırganlığın ölçülmesinde multidisipliner bir yaklaşıma sunmaktadır.

Ölçüm Aracı

Test Type: Uyarlama

Format: 5'li Likert tipi derecelendirme (Kesinlikle katılmıyorumdan Kesinlikle Katılıyorum'a kadar).

Language Available: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama).

Population Group: Genç Yetkinler ve Yetkinler (Uyarlama çalışması amacıyla olarak üniversite öğrencileri üzerinde yapılmıştır).

Age Group: 18 yaş ve üzeri.

Population Details: Üniversite öğrencileri ve genel popülasyon örneklemi.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Questionnaire).

Anahtar Kelimeler

Öfke Yönetimi, Psikolojik Değerlendirme, Çok Boyutlu Öfke Ölçeği (ÇBÖÖ), Korelasyon, Psikometri, Davranışsal Değerlendirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Uyarlama yazarı için mevcut kaynaklarda belirtilmemiştir.)

Affiliation Email addresses: andac@baskent.edu.tr (H. Andaç Demirtaş Madran)

Correspondence Address: Bilinmiyor.

Çizimler, Ücret ve Test Yılı

Orijinal Test Yılı: 1992 (Buss ve Perry).

Türkçe Uyarlama Yılı: 2012 (Madran).

Şinler ve Ücret: Kullanım şartları ve telif hakları için sorumlu yazar (H. Andaç Demirtaş Madran) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Uyarılma çalışması için orijinal PDF dosyasına şu bağlantıdan ulaşılabilir: buss-perry-saldirganlik-olcegi-toad.pdf.

Kaynaklar

Madran, H. A. D. (2012). Buss-Perry saldırganlık Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 24(2), 1-6.

Buss, A. H., & Perry, M. (1992). The Aggression Questionnaire. *Journal of Personality and Social Psychology*, 63(3), 452-459.

Balkaya, F. & Şahin, N. H. (2003). Çok Boyutlu Öfke Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 14(4), 282-290.

Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği Maddeleri

BPSÖ, 4 alt boyut ve toplam 29 maddeden oluşmaktadır.

Fiziksel Saldırganlık Boyutu (9 m) : Birisi beni iterse onunla kavgaya tutuşurum.

Öfke Boyutu (7 m) : Çok çabuk parlar ve hemen sakinleşirim.

Dümanlık Boyutu (8 m) : Arkadaşlarımla arkamdan konuşuklarımla biliyorum.

Sözel Saldırganlık Boyutu (5 m) : İnsanlarla sıkça görüş ayrılıklarına düşerim.